

Buldan (Denizli) Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri 2003

Afife BATUR*/ Aygül AĞIR*

ANAHTAR SÖZCÜKLER/ KEYWORDS

Buldan, dokumacılık, ev, kültürel miras

Buldan, textiles, houses, cultural heritage

ÖZET/ SUMMARY

Türkiye Kültür Envanteri Projesi Buldan (Denizli) pilot bölgesi kentsel kültür varlıkları üçüncü ve son dönem alan çalışması, 31 Ağustos-14 Eylül 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. 2001-2003 çalışma dönemleri birlikte düşünüldüğünde Buldan kentsel kültür varlıkları, yerleşim ve anıt olmak üzere toplam 1481 envanter formu ve 9000'in üzerinde fotoğrafla belgelenmiştir.

2001 ve 2002 yıllarında envanter formlarının uygulanması sınanarak küçük değişiklikler yapılmış, zaman kullanımı ve verimlilik koşulları saptanmıştı. 2003 yılı çalışması ise yüksek verim yöntemlerinin denenmesi için kullanılmıştır. Ekipman katkısı ve deneyimli elemanlar sayesinde 2003 yılında hedefe ulaşılmış ve alan çalışması tamamlanabilmiştir.

2003 yılı envanter çalışmasında taranan alanların çoğu belediye sınırları içinde ve önemli bir bölümü çok dik bir yamacın üzerindedir. Bu sınır alanlarında mimari niteliğin düştüğü gözlenmiştir. 2002 yılında envanter formlarına işlenmeye başlanan Cumhuriyetin ilk dönemine ait yapılar genellikle yeni yerleşmenin bulunduğu düzlük kesimdedir. Bu yapıların çoğunun Cumhuriyet

The third and final survey of the urban cultural heritage in the Buldan (Denizli) pilot region was carried out between August 31 and September 14, 2003. During the work conducted in 2001, 2002 and 2003, covering the documentation of the urban cultural heritage of Buldan, a total of 1481 inventory forms have been filled out and more than 9000 photographs of the settlements and monuments taken.

The inventory forms were tested in 2001 and 2002, and then minor revisions were made and time usage and efficiency conditions were determined. Thanks to available equipment and experienced staff, our objectives were attained and the survey was completed in 2003.

Most of the areas surveyed in 2003 are within the urban limits and a great number of them are located on steep slopes. It was observed that architectural quality declined in these peripheral areas. Most of the buildings dating to the early Turkish Republic period are in the flat area where the new settlement is located. We began surveying these buildings last year and it was observed that the pre-

* Prof. Dr. Afife BATUR (Proje Yürütücüsü); Yrd. Doç. Dr. Aygül AĞIR (Proje Yürütücü Yardımcısı)/ İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Mimarlık Fakültesi, Taşkışla İSTANBUL

öncesi geleneksel yapım tekniklerinden kopmadıkları görülmüştür. 2003 yılında Buldan mezarlık alanları da çalışmaya konu edilmiştir. Özellikle kentin kuzeyinde, yüksek rakımda "Anlar Mezarlığı" olarak adlandırılan, çoğu Osmanlı Devri mezar taşlarının yer aldığı tarihi mezarlık, Osmanlı'dan Cumhuriyet Devrine geçişi, nadir bir uygulama olarak en açık şekilde yansıtmaktadır. Bazı mezar taşlarında iki farklı karakterde (Arap ve Latin harfleri) yazının birlikte yer alışı, geçiş dönemini yansıtan somut bir gösterge olarak kabul edilebilir.

TÜBA-TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Projesi çerçevesinde hazırlanan Buldan kentsel kültür varlıkları envanteri çalışmasının bir amacı da, kentsel kültür varlıklarının belgelenmesinde İstanbul çalışma gruplarının hazırladığı envanter formlarının uygulanabilirliğini sınamak olmuştur. Kentsel kültür varlıkları envanteri bir ilk olmanın getirdiği sorunları yaşamıştır; son güncellemelerin ardından Türkiye'deki tüm yerleşimlere büyük ölçüde uyarlanabilecek bir sisteme ulaşıldığı söylenebilir.

GİRİŞ

Türkiye Bilimler Akademisi tarafından Türkiye Kültür Sektörü (TÜBA-TÜKSEK) programı çerçevesinde yürütülen Türkiye Kültür Varlıkları Envanteri Projesi kapsamında pilot bölge olarak seçilen Denizli'nin Buldan ilçesinde üçüncü ve son dönem alan çalışması, 31 Ağustos-14 Eylül 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Afife Batur başkanlığında, Yrd. Doç. Dr. Aygül Ağır (Yürütücü Yardımcısı), Y. Mimar Zehra Öngül (İTÜ doktora öğrencisi, Lefke Avrupa Üniversitesi Araştırma Görevlisi), Y. Mimar Gül Cephaneçigil (İTÜ doktora öğrencisi, İTÜ Araştırma Görevlisi), Y. Mimar Emine Görğül (İTÜ doktora öğrencisi), Mimar Gül Kale (İTÜ yüksek lisans öğrencisi), Mimar Aslı Ercivan (MÜ yüksek lisans öğrencisi) ile İTÜ yüksek lisans öğrencileri Mimar Tuba Pelen, Mimar Ceren Kerpiç, Mimar Işıl Çokuğraş ve Mimar Görkem Kurt'tan oluşan bir grup tarafından yürütülmüştür.

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

TÜBA-TÜKSEK program ilkelerine bağlı olarak Buldan kentsel mimarlık envanteri pilot çalışmasının amaçlarından biri de kentsel kültür varlıklarının belgelenmesinde İstanbul çalışma gruplarının

Republic traditional construction techniques were still being used in these buildings. In 2003 the Buldan cemetery area was also included in the survey. The historical Anlar Cemetery, located on the heights to the north of the city, where we find mostly Ottoman period tombstones, reflects the transition from the Ottoman to the Republic period quite well. The fact that some tombstones have inscriptions both in Arabic and Latin script, can be considered a concrete indication of this transition.

The main objective of the Buldan urban cultural heritage inventory survey prepared within the framework of the TÜBA-TÜKSEK project has been to test the applicability of inventory forms prepared by Istanbul work groups in the documentation of urban cultural heritage. This inventory has suffered the difficulties of being a first project, however, we can say that after the last updating, it has become a system that can be adapted to most settlements in Turkey.

hazırladığı kentsel mimari envanter formlarının uygulanabilirliğini sınamak, gerekiyorsa düzeltmeler önermekti.

Bu ilkeler uyarınca, 2001 ve 2002 yıllarında envanter formlarının uygulaması sınanarak bazı küçük düzeltmeler yapılmış, zaman kullanımı ve verimlilik koşulları saptanmıştı. 2003 yılı çalışmasında ise bu iki yılın deneyiminden yararlanarak yüksek verim yöntemleri denenmiştir.

Nihai hedefe ulaşmak ve Buldan'ın kentsel mimari envanterini tamamlamak amacıyla bu yıl, alan çalışması dört ekiple, iki haftalık bir sürede yapılmıştır. Yürütücü ve yardımcısı da denetleme işlerinin yanı sıra fırsat buldukça tarama çalışmasına katılmıştır.

2003 yılında çalışma, çoğu geçen yıllarda deneyim kazanmış elemanlarla yürütülmüştür. Ekipman katkısı ve deneyimli elemanlar sayesinde hedefe ulaşılmış ve alan çalışması tamamlanabilmiştir.

Kent çalışma sınırlarının saptanmasında Buldan Belediyesi'nden alınan 1/500 ve 1/1000 ölçekli imar planı paftaları esas alınmış ve paftaların öngördüğü alan taranmıştır.

Yapılan çalışma, yaklaşık 60 ekip günü (ekip x gün) büyüklüğündedir. Son çalışma yılı, geçen yıllardan farklı olarak bir grup sadece yerleşme envanteri

yapmıştır. Diğer gruplar, yerleşme envanteri yapanlarla iletişim halinde olarak sadece anıt formları üzerinde çalışmışlardır. Bu sistem, çalışma hızını arttıran bir diğer etken olmuştur.

DEĞERLENDİRME

2001, 2002 ve 2003 çalışma dönemleri birlikte düşünüldüğünde, Buldan kentsel kültür varlıkları, siyah-beyaz, saydam ve dijital olmak üzere 9000'in üzerinde fotoğraf ve 350'nin üzerinde plan krokisi ile belgelenmiştir. Yerleşim ve anıt olmak üzere toplam 1481 envanter formu hazırlanmıştır.

Buldan kentsel kültür varlıkları envanter çalışmasının tamamlanmasının ardından, yerleşme ve anıt formlarının içeriği doğrultusunda genel bir değerlendirme yapmak mümkündür.

YERLEŞME ENVANTERİ VERİLERİYLE İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRME

Yerleşmenin genel tanımı

Buldan'ın tarihi kent dokusu çoğunlukla büyük yapı adalarından oluşmaktadır. Yapı adaları, topografya ile ilişkili olarak zaman içinde kendiliğinden gelişmiş bir görünüm vermektedir. Büyük yapı adalarında içte kalan parsellere ulaşım, geleneksel Türk kentlerinde çok sıklıkla görüldüğü gibi çıkmaz sokaklarla sağlanmaktadır. Yerleşimin yamaçta kurulmuş olması, çıkmaz sokakların varlığı, parsellerin bir hizada olmayışı sürprizleri olan bir kent dokusu sergilemektedir (lev. 1: res. 1; lev. 2: şek. 1).

Buldan tarihi kent dokusu Helvacılar, Bursa, Güroluk, Yeni Mahalle, Girne, Düzalan, Yeşildere, Çarşı, Yalçınkaya, Kurtuluş, Cumhuriyet, Çaybaşı, Dört Eylül, Turan, Karşıyaka ve Gölbaşı mahalleleri üzerinde yer almaktadır ve envanter çalışması kapsamında tamamı taranmıştır. En eski mahallelerden olan Güroluk ve yakın çevresi yerleşimin merkezi kabul edilebilir. Merkezden uzaklaştıkça, tarihi yapı oranının azaldığı saptanmıştır.

Yerleşmenin mimari özellikleri

Topografik durum: Özgünlüğünü büyük ölçüde koruyan Buldan'ın tarihi dokusu, topografya çizgilerini izleyerek ağırlıklı olarak yamaçta gelişmiştir (lev. 3: res. 2-3). Yeni yerleşim, tarihi dokudan ayrı olarak düzlük alanda kurulmuştur. Kentin yamaçta gelişmiş olması tarihi dokuyu bütünüyle görme olanağı vermektedir.

Heyelan başta olmak üzere, kentin yamaçta kurulmuş olmasının yarattığı bazı zorluklar vardır. Ayrıca, yerleşmenin bu coğrafi özelliğinin, altyapının ve hizmetlerin sorunsuz işleminde ve ulaşımında zorluklara neden olduğu söylenebilir.

Yaygın kat sayısı: Geleneksel Buldan evlerinin genellikle iki katlı olduğu görülmüştür. Yamaçta inşa edilmiş yapılar ise eğimden ötürü üç katlı olabilmektedir.

Yaygın yapım tekniği: Genel olarak alt katlarda ahşap hatıllı taş duvar tekniği görülmektedir. Üst katlarda ise ahşap karkas sistem içinde çoğunlukla tuğla dolgu hımıştır. Ocakların olduğu cephelerin duvarları, çoğunlukla üst katlarda da ahşap hatıllı yığma taş olarak devam etmektedir (lev. 6: res. 22).

Döşemeler, yerel dilde "düver" denilen az işlenmiş ahşap kütükler ile buna bağlı bindirilen dikdörtgen kesitli "dilme" denilen ahşap kaplama öğelerinden oluşur (Batur et al. 2002: 14).

Taşıyıcı sistem, yapı türüne göre farklılık göstermektedir. Başka bir deyişle, konutların yapım tekniği ile farklı işlevdeki yapıların tekniği aynıdır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında da çoğunlukla geleneksel yapım tekniklerinin sürdürüldüğü anlaşılmaktadır.

Buldan'da çatıların altının kapatılmadığı çok sayıda örneğe rastlanmıştır. Bu tercih, ekonomik kaygıların yanında çatı aralarının depo olarak kullanılması ve hava dolaşımının sağlanması ile de ilgili olmalıdır. Çatıların açıkta oluşu sayesinde yapım tekniği hakkında kolaylıkla bilgi edinilebilmektedir (lev. 8: res. 32-33).

Yaygın çatı tipi: Yaygın tip, kırma çatıdır.

Özgünlük durumu: 2001 ve 2002 yılı çalışmalarında Buldan'ın tarihi yerleşiminin özgünlüğünü büyük ölçüde korumuş olduğu görülmüştü. Önemli bir bölümü tarihi kent sınırlarında gerçekleştirilen 2003 yılı çalışmasında ise mimari niteliğin düştüğü gözlenmiştir.

Tarihsel içerik: Buldan tarihi yerleşimi içinde kalan yapıların ağırlıklı olarak 19. yy sonuna tarihlendirilebileceğini, yapım özelliklerine bakarak söylemek mümkündür. Ancak, Cumhuriyetin ilk dönemine ait oldukları kesinlikle bilinen bazı yapıların da yapım tekniği ve plan kurgusu açısından son dönem Osmanlı yapılarından farklı olmayışı, Buldan'da geleneksel yaşantının ve yapı inşa etme tekniğinin önemli bir değişime uğramadan uzun süre devam ettiğini kanıtlamaktadır (lev. 4: res. 8).

Yapım tarihi bilinen yapı sayısının çok az olduğu saptanmıştır. Yapım tarihi olan yapıların çoğunlukla Cumhuriyet sonrasına ait olduğu söylenebilir (L21B0446, L21B0586, L21B0736 envanter numaralı yapılar buna örnek olarak gösterilebilir). Dört Eylül Camisinde (env. no: L21B 0543) olduğu gibi bazı camilerde onarım tarihleri de bulunmaktadır.

Gözlem: Bu bölümde yapı adalarının korunmuşluk durumları, özellikle vurgulanması yararlı bulunan nitelikli yapılar ve yapıların tescil durumları belirtilmiştir (Batur et al. 2003). Bu yaklaşımla bakıldığında, 2001 ve 2002 yılı çalışma raporlarında belirtildiği gibi Buldan'ın tarihi dokusunu büyük ölçüde korudu-

ğu söylenebilir. Ancak, bozulmaların son yıllarda artmış olduğunun gözlemlendiğini de eklemek gerekir.

ANIT ENVANTER VERİLERİYLE İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRME

Alan çalışmasında yerleşme envanter formları, yapı adaları için genel bir değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanmıştır. Anıt formları ise tek birim için ayrıntıları içeren bir form olarak düşünülmüştür. 2003 yılı raporunda yerleşme formu verileri ile ilgili genel değerlendirmede ele alınan "Tarihsel içerik", "Yaygın yapım tekniği ve malzeme", "Yaygın kat sayısı", "Özgünlük durumu" başlıkları, anıt envanter formu verileri ile ilgili genel değerlendirmede tekrarlanmayacaktır.

Anıt türü: Envanter formunda, yapı, kentsel öge ve doğa ögesi olarak üç anıt türü saptanmıştır. Buldan kentsel kültür varlıkları envanterinin büyük çoğunluğu yapılarla ilgilidir.

Anıt: Yerleşimlerde yapılar, estetik kaygıdan çok, özgün dokuyu temsil etme özelliklerine bağlı olarak işlenmişlerdir.

Anıtın bulunduğu bölgenin niteliği: Envanter formunda anıt olarak adlandırılan yapılar, çoğunlukla konut alanındadır. Bu niteliğin ardından sıklıkla görülen bölge niteliği konut+ticaret alanıdır.

Yapının bölge içindeki konumu: Bitişik yapıların ayrı yapılarla oranla daha çok olduğu söylenebilir. Bitişik yapıların bazıları aynı zamanda köşe yapılarıdır.

Yapı türü: Buldan'da yerleşim, konut ağırlıklıdır. Ancak, Buldan'da konut dışındaki yapı türleri de envanterlenmiştir. "Dinsel Yapılar" (lev. 3: res. 6-7) başlığı altında Güroluk Camii (env. no: L21B0133), Çarşı Camii (env. no: L21B0006); "Ticaret Yapıları" başlığı altında Paşalar Hanı (env. no: L21B0011/ lev. 3: res. 5) ve sıra dükkânlar (env. no: L21B0001- L21B0005); "Eğitim-Kültür-Eğlence Yapıları" başlığı altında Dört Eylül İlkokulu (env. no: L21B0236); "Su Yapıları" başlığı altında Çarşı Mahallesi, günümüzde üzerinde bir konut bulunan hamam kalıntısı (env. no: L21B0389); "Yönetim/ İletişim Yapıları" başlığı altında Eski Hükümet Konağı (env. no: L21B0008) örnek gösterilebilir.

Eski Hükümet Konağı, 2003-2004 öğretim yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Rölöve ve Restorasyon Projesi dersi için Prof. Dr. Afife Batur'un yürütücülüğü, Arş. Gör. Gül Neşe Doğusan'ın yardımcılığında Gülsün Altuğ, Murat Atalay, Burcu Bostancı, Özlem Ersin ve Sibel Us adlı öğrenciler tarafından ödev konusu olarak seçilmiş ve çalışılmıştır (lev. 4: res. 9, şek. 2).

Kentsel öge: Bu başlık altındaki belgeleme çoğunlukla taş dokulu yollarla ilgilidir. Bununla birlikte 2003 yılında, Buldan mezarlık alanları da birer kentsel öge olarak çalışmaya konu edilmiştir. Özellikle kentin ku-

zeyinde, yüksek rakımda bulunan ve "Anlar Mezarlığı" (env. no: L21B1386/ lev. 5: res. 11-17) olarak bilinen, çoğu Osmanlı Devri mezar taşlarının yer aldığı tarihi mezarlık anılmaya değer niteliktedir. Mezarlıkta, Osmanlı Devrinden Cumhuriyet'e geçiş döneminin ilginç bir göstergesi olan, iki farklı karakterde (Arap ve Latin harfleri) yazının birlikte yer aldığı mezar taşları bulunmaktadır. Harf Devrimi'nin ilk yıllarının kendine özgü modellerini barındıran bu mezar taşları, Buldan'ın önemli bir belgeliği olarak kaydedilmelidir (lev. 5: res. 17).

Doğa ögesi: "Doğa Ögesi" başlığı altında çoğunlukla anıtsal ağaçlar işlenmiştir. Bu çerçevede içinde belgelenen Kestane Deresinin (env. no: L21B1404/ lev. 5: res. 10), bir dinlenme alanı olarak, Buldan'ın kent yaşantısına önemli katkısı bulunduğu vurgulanabilir.

Dönem/ Yapım tarihi: Bu başlık altında kaydedilen verilerle ilgili olarak yukarıda "Yerleşme envanter formu verileriyle ilgili genel değerlendirme" bölümünde "Tarihsel içerik" alt başlığı altında bilgi verilmektedir (bkz. s. 9).

Yazıt: Envanter bütününde yazıtı olan yapı (L21B0028; L21B0527 envanter numaralı örnekler) sayısı çok düşük kalmıştır. Çoğunlukla çeşmelerde (env. no: L21B0679/ lev. 6: res. 24) yazıt görülmektedir.

Mal sahib/ Bakımından sorumlu kuruluş: Yapıların çok büyük kısmı özel mülkiyettedir. Geleneksel evlerin önemli bir bölümü miras yoluyla devredildiğinden çok varislidir.

Yapan/ Yaptıran: Buldan genelinde envanter formu hazırlanan yapıların, yapan ve yaptıran haneleri, bu konuda yeterince bilgi edinilemediği için çoğunlukla boş kalmıştır.

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

Yapıya girildi/ Girilmedi: Yapıların çoğuna girilmiştir.

Yapının kat sayısı: Bu başlık altında kaydedilen verilerle ilgili olarak yukarıda "Yerleşme envanter formu verileriyle ilgili genel değerlendirme" bölümünde "Yaygın kat sayısı" alt başlığı altında bilgi verilmiştir (bkz s. 9).

Taşıyıcı sistem: Bu konu yukarıda "Yerleşme envanter formu verileriyle ilgili genel değerlendirme" bölümünde "Yaygın yapım tekniği" alt başlığı altında açıklanmaktadır (bkz. s. 9).

Örtü türü / Örtü malzemesi: Örtü türü çoğunlukla kırma çatıdır ve çatılar alaturka kiremit olarak bilinen kiremitle kaplanmıştır. Onarımlarda daha kolay temin edilebilmesi ve ucuz olması nedeniyle Marsilya tipi kiremit kullanıldığına tanık olunmuştur. Çatısı onarım görmüş yapılarda iki örtü malzemesi de birlikte görülebilmektedir (lev. 8: res. 31).

Özellikle, müdahalelerin daha az olduğunun saptandığı Helvacılar, Bursa ve Girne mahalle-

leri gibi yüksek rakımlarda ise daha erken tarihlili oldukları düşünülen toprak damlı yapılara rastlanmaktadır (L21B0722 ve L21B0831 envanter numaralı örnekler).

Saçak türü: Kıрма veya beşik çatılı yapıların çoğu saçaklıdır (lev. 7: res. 28). Bir silme ile bitirilen saçaksız yapılar da bulunmaktadır. Özellikle, Cumhuriyet'in ilk yıllarında geleneksel yapım tekniklerini devam ettiren yapılarda saçak tasarlanmadığı görülmüştür (lev. 7: res. 27).

Konut plan tipi: Konutların çoğunda asıl yaşama alanı üst katlardır. Bu katlar, yan yana dizilen odalar ve odaların açıldığı bir galeri alanından oluşan açık sofalı tiptedir. Az sayıda iç sofalı (L21B0183 envanter numaralı örnek) ve eyvanlı plan tipi de (L21B0603 envanter numaralı örnek) görülmektedir. 2003 yılı çalışmasında 2001 ve 2002 yılında saptanan plan tiplerinin dışına çıkan bir örneğe rastlanmamıştır (lev. 9: şek. 3). Cumhuriyet'in ilk dönem yapılarından bazılarının, plan kurgusu açısından da -tıpkı taşıyıcı sistemde olduğu gibi- geleneksel modelden kopmadığı görülmüştür. Dış sofaların önemli bir bölümünün sonradan kapatıldığı anlaşılmıştır.

Geleneksel konutların giriş katlarındaki mekânlardan biri dokuma atölyesi olarak tasarlanmıştır. Özgün tasarımda ahşap dokuma tezgâhı döşemeye yaklaşık 50 cm gömülmüştür. Özgün tezgâh odalarının sayısı, zaman içinde motorlu tezgâhin tercih edilmesiyle çok azalmıştır (lev. 11: res. 45).

Belediye sınırları içinde olan ve kadastral paftalarda görünen, ancak tarihi yerleşimin sınırlarında bulunan bazı yapılar, dönemsel olarak kullanılan "bağ evi" nitelenmesine uygundur. Yerleşim genişlediği için bu yapıların çok önemli bir kısmı, artık tüm yıl kullanılmaktadır. Sınır alanlarında kalan ve daha özensiz inşa edilmiş bu yapılarda da dış sofa olarak nitelendirilebilecek yarı açık mekânlar bulunmaktadır (lev. 11: res. 44).

Avlulu/ Bahçeli; Avlu/ Bahçe duvar örgüsü; Avlu/ Bahçe duvarı bitişi: Konutların çoğu bahçelidir. Geleneksel bahçe duvarı örgüsü taş ağırlıklıdır. Özgün duvarların bitişi genel olarak "harpuşa"lıdır ve alaturka kiremitle kaplıdır. Avlu duvarlarının özellikleri bahçe duvarlarının özellikleri ile paralellik göstermektedir. Avlu olarak tanımlanabilecek alanlarda, tasarımın bir parçası olarak ocak sıklıkla görülmektedir ve çoğu kullanılmaktadır.

YAPININ ANA CEPHE ÖZELLİKLERİ

Kaplama malzemesi: Yapılarda kaplama malzemesi olarak genellikle siva tercih edilmiştir. Siva, taş duvarlarda taraklı yapılmıştır. Sac kaplamaya da sıklıkla rastlanmaktadır (lev. 6: res. 20-21). Bunun yanı sıra azımsanmayacak oranda sıvanmamış taş duvar da görülmektedir (lev. 6: res. 22).

Cephe özellikleri: Sokağa sınırı olan konutlarda çıkma görülebilmektedir. Çıkmalar tek katlıdır ve çoğunluğu sokağa paraleldir (lev. 6: res. 18) Geleneksel Buldan evlerinde balkon olarak nitelendirilebilecek az sayıda açık alana rastlanmıştır (B21B0732 envanter numaralı örnek). Balkon korkulukları çoğunlukla metaldir.

Pencereler: Geleneksel Buldan evlerinde pencere biçimlenişi genel olarak dikdörtgendir, az sayıda da olsa kemerli pencere tipine rastlanmıştır. Pencere açılmaları, genellikle çift kanatlı ve giyotindir. Malzemeleri çoğunlukla ahşaptır. Ancak, 2002 yılı raporunda da belirtildiği gibi PVC malzeme ile yenilenen pencerelerin zaman içinde arttığı gözlenmiştir (Batur et al. 2003: 25). Pencerelerde sıklıkla ahşap korkuluk göze çarpmaktadır. Kafesli pencerelere de rastlanmıştır. Kafes, sofalarda da görülmektedir. Buldan'daki pencere örnekleri için bkz. lev. 10: res. 38-43.

Kapılar: Bahçe kapıları genellikle sundurmalıdır. Bu özelliğin yakın zamanda çağdaş malzemelerle de devam ettirildiğine tanık olunmuştur. Kapılar çoğunlukla çift kanatlı ve ahşaptır. İç mekân kapıları ender olarak özgünlüklerini korumaktadır. Yapıya giriş kapıları ise çoğunlukla çift kanatlı ve yine ahşaptır (lev. 11: res. 46-48). Ancak, azımsanmayacak kadar yapıda giriş kapısının tek kanatlı ve metal olarak yenilediği görülmüştür.

Yapı öğeleri: Buldan'da bacalar özellikle vurgulanmalıdır. Geleneksel olarak daire veya kare kesitli olarak inşa edilmişlerdir. Çoğunluğunda birer tuğlanın basamaklı olarak dışarıya taşınmasıyla elde edilen bir biçimlenme söz konusudur. Buldan panoramasında belirgin bir görsel etki bırakan bu tasarımın amacı, çatı ve bacanın arakesitinde suyun akışını bir ölçüde kontrol edilebilmektir (lev. 8: res. 34-37).

Yapı öğesi olarak az sayıda da olsa "paraçol" saptanmıştır.

Bezeme: Cephe bezeme çoğunlukla saçak altında ahşap malzemede (lev. 7: res. 25), saçak kenarlarında sac malzemede (lev. 7: res. 26, 29), sac kaplı çıkma kenarlarında, pencere sövelerinde (lev. 7: res. 30), kat silmelerinde ve kapılarda görülmüştür. İç mekânda ise yüküklerin ve raflı dolapların bezemeli olabildiğini belirtmek gerekir. Genel olarak, bezeme programı geometrik biçimlidir. Dolap köşelerinde ve nişlerde eğrisel çizgili dantel tipi oymalar da görülmektedir.

Kalem işi bezemeye ise çok az sayıda ev dışında rastlanmamıştır. Kalem işi bezemenin iyi örnekleri Paşalar Hanında da görülmektedir.

Devşirme malzeme: Buldan genelinde, yakın çevrede Antikçağ yerleşimleri olmasına karşın az sayıda devşirme malzeme kullanıldığı saptanmıştır.

Teknik donatı: Buldan'da teknik donatı açısından bir sorun olmadığı görülmüştür. Isıtma, soba ile sağlanmaktadır. Geleneksel olarak ocaklar da bulunmakta-

dır. Ancak, kapalı alandaki ocakların çoğunlukla kullanımı dışı kaldığı saptanmıştır.

Ev+atölye birlikteliği nedeniyle evler, aynı zamanda iş yeridir ve ticari iletişim amacıyla çoğunlukla telefon bulunmaktadır.

Sağlamlık durumu: Buldan evleri kullanılabilir durumda olduğu için sıklıkla kısmi de olsa onarım görmektedir. Genel olarak bakıldığında evlerin sağlamlık durumları için orta ve iyi nitelermeleri yapılabilir. 2003 depreminin tarihi yapılar zarar verdiği; hasarların genellikle bacalarda olduğu ve bazı yapılarda ciddi çatlaklar, duvarlarda çeşitli hasarlar olduğu gözlenmiştir (lev. 6: res. 23).

Özgünlük durumu: Bu başlık altında kaydedilen verilerle ilgili olarak yukarıda "Yerleşme envanter formu verileriyle ilgili genel değerlendirme" bölümünde "Özgünlük durumu" alt başlığı altında bilgi verilmiştir (bkz s. 9).

SONUÇ VE ÖNERİLER

TÜBA-TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Projesi çerçevesinde hazırlanan Buldan kentsel kültür varlıkları envanteri ilk uygulama olmanın getirdiği sorunları

yaşamıştır; ancak veri toplama ve bu verileri bilgisayar ortamına aktarırken kullanılan envanter formları son güncellemelerin ardından, tüm Türkiye'deki yerleşimlere uyarlanabilecek duruma büyük ölçüde kavuşturulmuştur.

Projenin 2001 yılında alanda başlamasıyla Buldan'a ilgi artmıştır denebilir. Buldan, TÜBA-TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Projesinden bağımsız olarak İzmir 2 numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından, "korunması gerekli kentsel SIT" olarak değerlendirilmiştir.

Üç yıl süren veri toplama çalışmasının ardından, 2001 ve 2002 yılları raporlarında da belirtildiği gibi, bir "kentsel yönlendirme projesi"nin tasarlanması tavsiye edilmiştir. Buldan'da özgün dokuyu oluşturan kentsel mimari mirasın korunması için, bu mirasın biçimlenişine etki eden sosyoekonomik koşulların araştırılması, Antikçağ'dan beri süregelen doku-macılık kültürünü ve geleneksel ev+atölye birlikteliğini gözetken, kenti çevresindeki Antikçağ yerleşimleriyle birlikte irdeleyen disiplinlerarası bir sürdürülebilirlik projesinin başlatılması gerekir; bu uygulanabilirlik ve kalıcılık açısından özellikle yerel girişimlerin sorumluluğunda olmalıdır. ➤

KAYNAKÇA

BATUR, Afife, Aygül AĞIR ve Gül CEPHANECİGİL
2002 "TÜBA-TÜKSEK Buldan (Denizli) Kentsel Kültür Varlıkları Envanter Çalışması", *Türkiye Kültür Envanteri Pilot Bölge Çalışmaları. Buldan 1/2: 9-16, 114-134.* (TÜBA-TÜKSEK Yayınları), İstanbul: Türkiye Bilimler Akademisi.

BATUR, Afife, Aygül AĞIR, Nezihat KÖŞKLÜK ve Zehra ÖNGÜL

2003 "TÜBA-TÜKSEK Buldan (Denizli) Kentsel Kültür Varlıkları Envanter Çalışması 2002 Yıllı Raporu", *Türkiye Kültür Envanteri Pilot Bölge Çalışmaları. Buldan 2/2: 18-33, 119-141.* (TÜBA-TÜKSEK Yayınları), İstanbul: Türkiye Bilimler Akademisi.

EK 1: BULDAN KENTSEL MİMARLIK ÇALIŞMASI 2003 YILI ENVANTER LİSTESİ

Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B0776	yapı adası	Güroluk	1		L21B0836	konut	Çaybaşı	61	7 (1. yapı)
L21B0777	konut		1	3+4	L21B0837	konut		61	7 (2. yapı)
L21B0778	konut		1	5	L21B0838	konut		61	7 (3. yapı)
L21B0779	konut		1	6	L21B0839	konut		61	10
L21B0780	konut		1	7	L21B0840	konut		61	12
L21B0781	konut		1	8	L21B0841	konut	Kurtuluş	74	5
L21B0782	konut		1	9	L21B0842	konut		74	11
L21B0783	konut		1	10	L21B0843	konut		75	1
L21B0784	yapı adası	Çarşı	4		L21B0844	konut		75	6
L21B0785	konut		4	1	L21B0845	konut		76	7
L21B0786	ağaç				L21B0846	konut		77	6
L21B0787	konut		7	1	L21B0847	konut		77	10
L21B0788	yapı adası	Çarşı	9		L21B0848	konut		77	54
L21B0789	konut		9	4	L21B0849	konut		77	55
L21B0790	konut		9	9	L21B0850	Şükür Camii	Kurtuluş	78	1
L21B0791	konut		9	11	L21B0851	konut		78	10
L21B0792	yapı adası	Yenimahalle	10		L21B0852	konut		78	40
L21B0793	yapı adası	Çarşı	11		L21B0853	konut		78	44
L21B0794	konut		11	1	L21B0854	konut		78	49
L21B0795	konut		11	2	L21B0855	konut		78	51
L21B0796	konut		11	56	L21B0856	konut		78	56
L21B0797	konut		11	62	L21B0857	konut		78	57+58
L21B0798	yapı adası	Çarşı	12		L21B0858	konut		78	60+61
L21B0799	konut		12	4	L21B0859	konut		78	62
L21B0800	konut		12	5	L21B0860	yapı adası	Dört Eylül	79	
L21B0801	konut		12	6	L21B0861	Kızılay binası		79	4
L21B0802	yapı adası	Çarşı	13		L21B0862	konut		80	6
L21B0803	konut		13	1	L21B0863	konut		80	11
L21B0804	konut		13	2 (1.yapı)	L21B0864	Dört Eylül İlköğretim Ok. müştemilatı		80	19
L21B0805	konut		13	2 (2.yapı)	L21B0865	konut		80	21 (1. yapı)
L21B0806	konut		13	3	L21B0866	konut		80	21 (2. yapı)
L21B0807	yapı adası	Güroluk	35		L21B0867	konut		80	26
L21B0808	ağaç		38		L21B0868	konut		80	33
L21B0809	konut		38	1+11	L21B0869	konut		80	37
L21B0810	konut		38	2	L21B0870	yapı adası	Dört Eylül	85	
L21B0811	konut		38	3	L21B0871	konut		85	19
L21B0812	konut		38	5	L21B0872	konut		85	26
L21B0813	konut		38	6	L21B0873	konut		85	29
L21B0814	konut		38	7	L21B0874	konut		85	34
L21B0815	yapı adası	Güroluk	39		L21B0875	konut		85	49
L21B0816	konut		39	4	L21B0876	konut		86	61
L21B0817	konut		39	5	L21B0877	konut		86	3
L21B0818	yapı adası	Güroluk	40	5	L21B0878	yapı adası	Dört Eylül	88	
L21B0819	konut		40	1	L21B0879	konut	Bursa	89	1
L21B0820	konut		40	2	L21B0880	yapı adası	Göibaşı	90	
L21B0821	konut		40	3	L21B0881	konut		90	1
L21B0822	konut		40	7	L21B0882	konut		90	19
L21B0824	yapı adası	Helvacılar	46		L21B0883	konut		90	71
L21B0825	yol		46		L21B0884	konut		90	73
L21B0826	konut		46	1	L21B0885	konut		93	13
L21B0827	konut		46	2	L21B0886	konut		93	16
L21B0828	konut		46	5	L21B0887	konut		93	17
L21B0829	yapı adası	Helvacılar	49		L21B0888	konut		94	2
L21B0830	konut		49	2+4	L21B0889	yapı adası	Göibaşı	95	
L21B0831	konut		49	6	L21B0890	konut		95	1
L21B0832	konut		49	9 (1. yapı)	L21B0891	konut		95	8 (1. yapı)
L21B0833	konut		49	9 (2. yapı)	L21B0892	konut		95	8 (2. yapı)
L21B0834	konut	Girne	60	1					
L21B0835	konut		60	2					

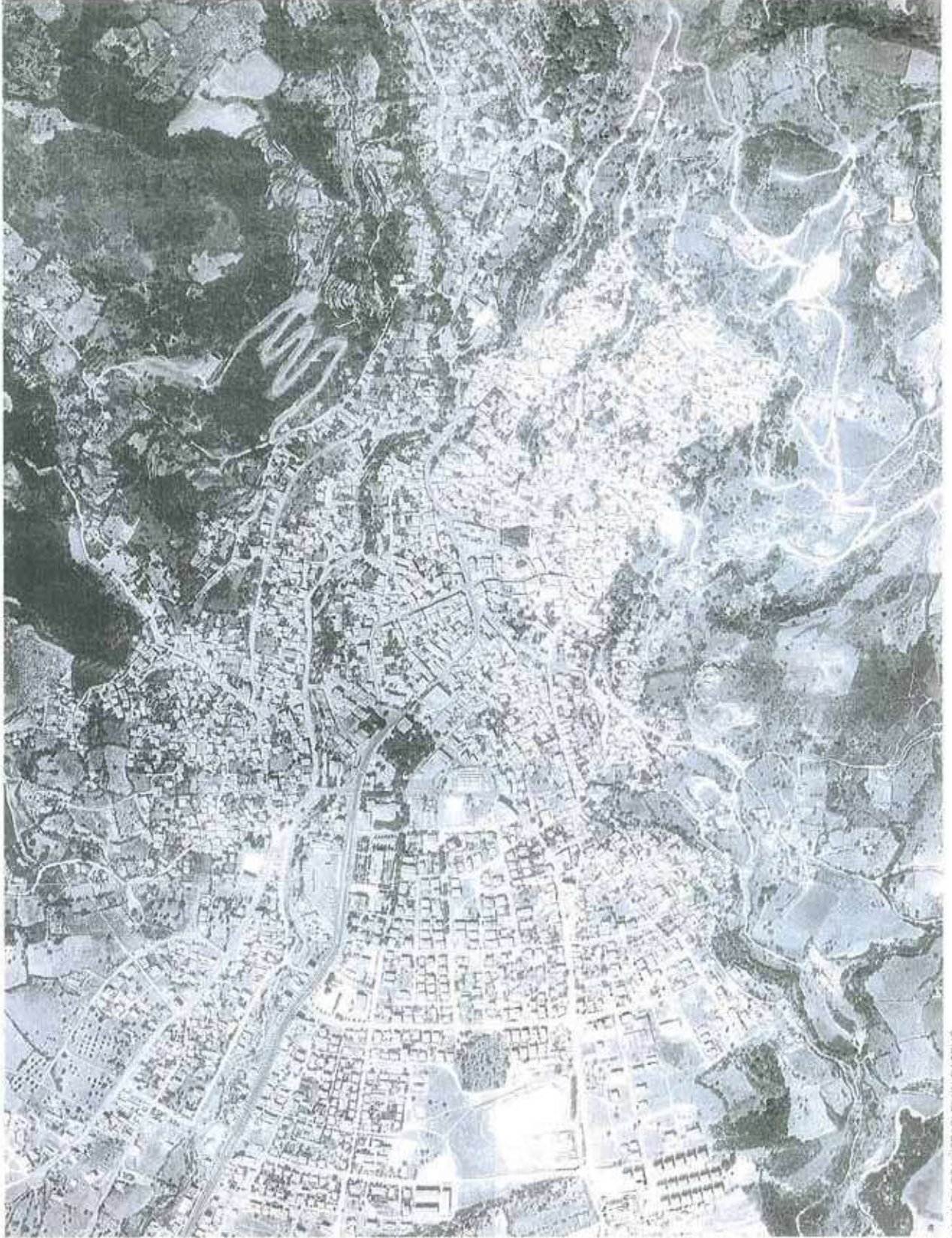
Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B0893	konut	Göibaşı	95	44	L21B0954	konut	Karşıyaka	101	112
L21B0894	konut		97	5	L21B0955	konut		101	113
L21B0895	yapı adası	Göibaşı	98		L21B0956	konut		101	126
L21B0896	konut		98	2	L21B0957	konut		101	131
L21B0897	konut		99	6	L21B0958	konut		101	141
L21B0898	konut		99	20	L21B0959	konut		101	143
L21B0899	konut		99	25	L21B0960	konut		101	146+147
L21B0900	konut		99	31	L21B0961	konut		101	150
L21B0901	yapı adası	Göibaşı	99		L21B0962	konut		101	155 (1. yapı)
L21B0902	konut		99	1	L21B0963	konut		101	155 (2. yapı)
L21B0903	konut		99	8	L21B0964	konut		101	158
L21B0904	konut		99	13	L21B0965	konut		101	165
L21B0905	konut		99	15	L21B0966	konut		101	168
L21B0906	konut		99	18	L21B0967	konut		101	170
L21B0907	konut		99	19	L21B0968	konut		101	172
L21B0908	konut		99	20	L21B0969	konut		101	173
L21B0909	konut		99	22	L21B0970	konut		101	174
L21B0910	konut		99	29	L21B0971	konut		101	175
L21B0911	meydan		99-101-105		L21B0972	konut		101	176
L21B0912	yapı adası	Karşıyaka	101		L21B0973	konut		101	177
L21B0913	yol		101		L21B0974	konut		101	179
L21B0914	konut		101	9	L21B0975	konut		101	183
L21B0915	konut		101	13	L21B0976	konut		101	185
L21B0916	konut		101	14	L21B0977	konut		101	193
L21B0917	konut		101	15	L21B0978	konut		101	195
L21B0918	konut		101	21	L21B0979	konut		101	197+198
L21B0919	konut		101	22	L21B0980	konut		101	199
L21B0920	konut		101	46	L21B0981	konut		101	200
L21B0921	konut		101	47	L21B0982	konut		101	202
L21B0922	konut		101	48	L21B0983	konut		101	203+204
L21B0923	konut		101	50	L21B0984	konut		101	207
L21B0924	konut		101	52	L21B0985	konut		101	209
L21B0925	konut		101	53	L21B0986	konut		101	212
L21B0926	konut		101	55	L21B0987	konut		101	214
L21B0927	konut		101	62	L21B0988	konut		101	217
L21B0928	konut		101	63	L21B0989	konut		101	237
L21B0929	konut		101	64	L21B0990	konut		101	240
L21B0930	konut		101	65	L21B0991	konut		101	245+248
L21B0931	konut		101	66	L21B0992	konut		101	248
L21B0932	konut		101	72	L21B0993	konut		101	256
L21B0933	konut		101	73	L21B0994	konut		101	257
L21B0934	konut		101	74	L21B0995	konut		101	258
L21B0935	konut		101	76 (1. yapı)	L21B0996	konut		101	263
L21B0936	konut		101	76 (2. yapı)	L21B0997	konut		101	264
L21B0937	konut		101	80	L21B0998	konut		101	265
L21B0938	konut		101	84	L21B0999	konut		101	266
L21B0939	konut		101	85	L21B1000	konut		101	267
L21B0940	konut		101	87	L21B1001	yapı adası	Karşıyaka	102	
L21B0941	konut		101	92 (1. yapı)	L21B1002	konut		102	3 (1. yapı)
L21B0942	konut		101	92 (2. yapı)	L21B1003	konut		102	3 (2. yapı)
L21B0943	konut		101	93	L21B1004	konut		102	5
L21B0944	konut		101	94	L21B1005	konut		102	6
L21B0945	konut		101	99 (1. yapı)	L21B1006	konut		102	11
L21B0946	konut		101	99 (2. yapı)	L21B1007	konut		102	14
L21B0947	konut		101	101+102	L21B1008	konut		102	15
L21B0948	konut		101	104	L21B1009	konut		102	20 (1. yapı)
L21B0949	konut		101	105	L21B1010	konut		102	20 (2. yapı)
L21B0950	konut		101	106	L21B1011	konut		102	20 (3. yapı)
L21B0951	konut		101	107	L21B1012	konut		102	29
L21B0952	konut		101	108	L21B1013	konut		102	31
L21B0953	konut		101	110	L21B1014	konut		102	32

Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B1015	konut	Karşıyaka	102	36	L21B1075	konut	Turan	110	17
L21B1016	konut		102	38	L21B1076	konut		110	18
L21B1017	konut		102	39	L21B1077	konut		110	21
L21B1018	konut		102	42	L21B1078	konut		110	22
L21B1019	cami		102	44	L21B1079	konut		110	27
L21B1020	konut		102	45	L21B1080	yapı adası	Turan	111	
L21B1021	konut		102	48	L21B1081	konut		111	3
L21B1022	yapı adası	Karşıyaka	103		L21B1082	konut		111	5
L21B1023	konut		103	9	L21B1083	konut		111	6
L21B1024	konut		103	10	L21B1084	konut		111	7
L21B1025	konut		103	12	L21B1085	konut		111	8
L21B1026	konut		103	21	L21B1086	konut		111	20 (1.yapı)
L21B1027	konut		103	27	L21B1087	konut		111	20 (2.yapı)
L21B1028	konut		103	68	L21B1088	müştemilat		111	20 (3. yapı)
L21B1029	yapı adası	Karşıyaka	104		L21B1089	yapı adası	Çaybaşı	124	
L21B1030	konut		104	1	L21B1090	konut		124	2 (1. yapı)
L21B1031	konut		104	7	L21B1091	konut		124	2 (2. yapı)
L21B1032	yapı adası	Karşıyaka	105		L21B1092	konut		124	5
L21B1033	konut		105	2	L21B1093	konut		124	16
L21B1034	konut		105	6	L21B1094	konut		124	17
L21B1035	konut		106	7	L21B1095	konut		124	24
L21B1036	konut		107	4	L21B1096	konut		124	27
L21B1037	konut		107	6	L21B1097	konut		124	29
L21B1038	konut		107	7	L21B1098	konut		124	30
L21B1039	yapı adası	Turan	108		L21B1099	konut		126	4
L21B1040	konut		108	2	L21B1100	yapı adası	Çaybaşı	127	
L21B1041	konut		108	6	L21B1101	konut		127	3
L21B1042	konut		108	8	L21B1102	konut		127	4
L21B1043	konut		108	11	L21B1103	konut		127	5
L21B1044	konut		108	16	L21B1104	konut		127	6
L21B1045	konut		108	17	L21B1105	konut		127	11 (1.yapı)
L21B1046	konut		108	19	L21B1106	konut		127	11 (2.yapı)
L21B1047	konut		108	22 (1. yapı)	L21B1107	konut		128	1
L21B1048	konut		108	22 (2. yapı)	L21B1108	konut		129	10
L21B1049	konut		108	31	L21B1109	yapı adası	Çaybaşı	130	
L21B1050	konut		108	33	L21B1110	konut		130	5
L21B1051	konut		108	38+39	L21B1111	konut		130	8
L21B1052	konut		108	48	L21B1112	konut		130	10
L21B1053	konut		108	49	L21B1113	konut		130	11
L21B1054	konut		108	50	L21B1114	konut		130	12
L21B1055	konut		108	51	L21B1115	yapı adası	Çaybaşı	131	
L21B1056	konut		108	53	L21B1116	konut		131	6
L21B1057	konut		108	55	L21B1117	konut		131	8
L21B1058	konut		108	61	L21B1118	konut		131	10
L21B1059	konut		108	62	L21B1119	konut		131	13
L21B1060	konut		108	63	L21B1120	konut		131	19
L21B1061	konut		108	67	L21B1121	konut		131	24
L21B1062	konut		108	75	L21B1122	konut		131	26
L21B1063	konut		108	76	L21B1123	konut		132	2
L21B1064	konut		108	77	L21B1124	konut		132	3
L21B1065	konut		108	91	L21B1125	konut		132	5
L21B1066	konut		108	122	L21B1126	konut	Girne	136	2
L21B1067	yol		108-711		L21B1127	yapı adası	Girne	137	
L21B1068	konut	Karşıyaka	109	1	L21B1128	konut		137	1
L21B1069	yapı adası	Turan	110		L21B1129	konut		137	4
L21B1070	Turan Camii Şerifi		110	10	L21B1130	konut		137	5
L21B1071	konut		110	13	L21B1131	konut		137	6
L21B1072	konut		110	14	L21B1132	konut		137	8
L21B1073	konut		110	15	L21B1133	konut		137	10
L21B1074	konut		110	16	L21B1134	konut		137	13
					L21B1135	konut		137	14

Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B1136	konut	Girne	138	2	L21B1197	konut	Girne	148	5
L21B1137	yapı adası	Girne	139		L21B1198	konut		148	7
L21B1138	konut		139	1	L21B1199	konut		148	8
L21B1139	konut		139	2	L21B1200	konut		148	9
L21B1140	konut		139	3	L21B1201	konut		148	10
L21B1141	konut		139	11	L21B1202	yapı adası	Helvacılar	151	
L21B1142	konut		139	13	L21B1203	konut		151	3
L21B1143	konut		139	14	L21B1204	konut		151	5
L21B1144	yapı adası	Girne	140		L21B1205	konut		151	6
L21B1145	konut		140	2	L21B1206	konut		151	7
L21B1146	konut		140	3	L21B1207	konut		151	9
L21B1147	konut		140	10	L21B1208	yol		151-411	
L21B1148	konut		140	11	L21B1209	konut		152	1
L21B1149	konut		140	17+20	L21B1210	konut		152	3
L21B1150	konut		140	19	L21B1211	konut		154	1
L21B1151	konut		140	21 (1. yapı)	L21B1212	konut		154	2
L21B1152	konut		140	21 (2. yapı)	L21B1213	konut		154	3
L21B1153	konut		140	27	L21B1214	yapı adası	Helvacılar	155	
L21B1154	konut		140	29	L21B1215	konut		155	2
L21B1155	konut		140	30	L21B1216	konut		155	3
L21B1156	müştemilat		140	32 (1. yapı)	L21B1217	konut		155	7
L21B1157	konut		140	32 (2. yapı)	L21B1218	konut		155	8
L21B1158	konut		140	32 (3. yapı)	L21B1219	yapı adası	Helvacılar	157	
L21B1159	yapı adası	Girne	141		L21B1220	konut		157	1
L21B1160	konut		141	1	L21B1221	yapı adası	Helvacılar	158	
L21B1161	konut		141	2	L21B1222	konut		158	1
L21B1162	konut		141	3	L21B1223	konut		158	3
L21B1163	konut		141	4	L21B1224	yapı adası	Helvacılar	160	
L21B1164	konut		141	5	L21B1225	konut		160	2
L21B1165	yapı adası	Girne	142		L21B1226	yapı adası	Helvacılar	161	
L21B1166	konut		142	1	L21B1227	konut		161	1
L21B1167	konut		142	3	L21B1228	konut		161	2
L21B1168	konut		142	4	L21B1229	konut		161	3
L21B1169	konut		142	5	L21B1230	yapı adası	Helvacılar	162	
L21B1170	konut		142	6	L21B1231	konut		162	1
L21B1171	konut		142	7	L21B1232	konut		162	4
L21B1172	konut		142	8	L21B1233	konut		162	5
L21B1173	konut		142	9 (1. yapı)	L21B1234	konut		162	6
L21B1174	konut		142	9 (2. yapı)	L21B1235	yapı adası	Helvacılar	163	
L21B1175	yapı adası	Girne	143		L21B1236	konut		163	1
L21B1176	konut		143	3	L21B1237	konut		163	5
L21B1177	konut		143	4	L21B1238	konut		163	9
L21B1178	konut		143	5	L21B1239	yapı adası	Helvacılar	164	
L21B1179	konut		143	7	L21B1240	konut		164	5
L21B1180	konut		143	8	L21B1241	konut		165	1
L21B1181	konut		143	9	L21B1242	konut		166	4+5
L21B1182	konut		144	1	L21B1243	konut		166	6
L21B1183	konut		144	2	L21B1244	çeşme		177	1
L21B1184	konut		144	3	L21B1245	konut		179	1
L21B1185	konut		146	1+3	L21B1246	konut		181	4
L21B1186	yapı adası	Girne	147		L21B1247	konut		182	2
L21B1187	konut		147	1	L21B1248	konut		183	1
L21B1188	konut		147	2 (1. yapı)	L21B1249	konut		185	3
L21B1189	konut		147	2 (2. yapı)	L21B1250	konut		187	3
L21B1190	konut		147	3	L21B1251	konut		191	5
L21B1191	konut		147	4 (1. yapı)	L21B1252	yol		198-385	
L21B1192	konut		147	4 (2. yapı)	L21B1253	konut	Bursa	199	2
L21B1193	konut		147	5	L21B1254	konut		199	4
L21B1194	konut		147	7	L21B1255	yol		199-219	
L21B1195	konut		147	8	L21B1256	konut		200	3
L21B1196	yapı adası	Girne	148		L21B1257	konut		201	2

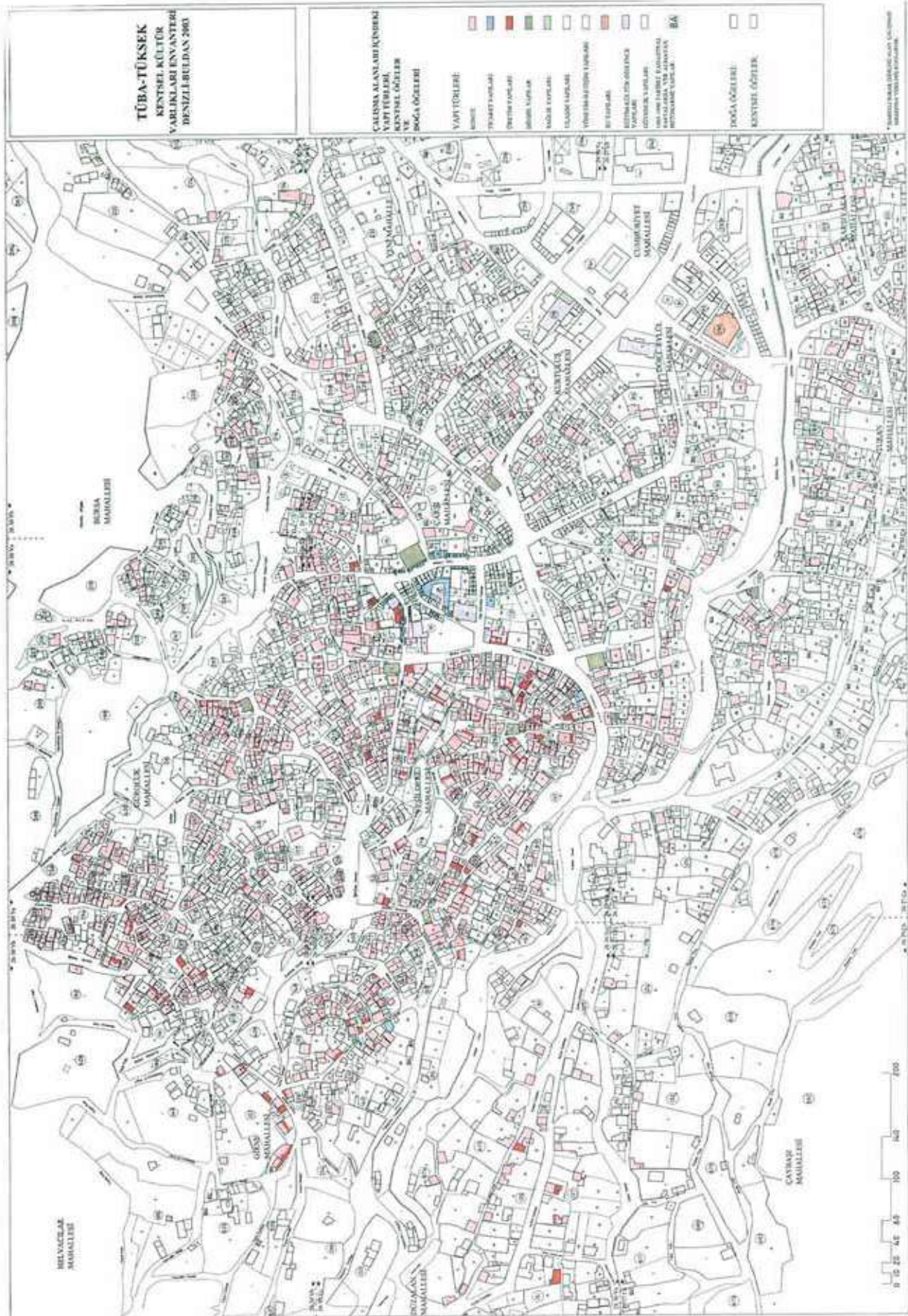
Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B1258	konut	Bursa	203	1	L21B1318	konut	Yenimahalle	230	64
L21B1259	konut		203	2	L21B1319	konut		230	71
L21B1260	konut		203	5+6	L21B1320	konut		230	90
L21B1261	yapı adası	Bursa	205		L21B1321	konut		230	92
L21B1262	konut		205	3	L21B1322	konut		230	93
L21B1263	yapı adası	Bursa	206		L21B1323	konut		230	97
L21B1264	konut		206	4	L21B1324	yapı adası	Yenimahalle	231	
L21B1265	konut		206	5	L21B1325	konut		231	1
L21B1266	konut		206	9	L21B1326	konut		231	2
L21B1267	yapı adası	Bursa	209		L21B1327	konut		231	37
L21B1268	konut		209	1 (1. yapı)	L21B1328	konut		231	38
L21B1269	ağaç		209	1	L21B1329	konut		231	42
L21B1270	yol		209-387		L21B1330	Yeni Mahalle Camii ve çeşmesi		232	1
L21B1271	konut		210	4	L21B1331	yapı adası	Yenimahalle	233	
L21B1272	yapı adası	Bursa	213		L21B1332	konut		233	22
L21B1273	konut		213	2	L21B1333	konut		233	28
L21B1274	konut		213	6	L21B1334	konut		233	30
L21B1275	konut		213	7	L21B1335	yapı adası	Yenimahalle	234	
L21B1276	konut		214	9	L21B1336	konut		234	7 (1. yapı)
L21B1277	yapı adası	Bursa	214		L21B1337	konut		234	7 (2. yapı)
L21B1278	camii		214	1	L21B1338	konut		234	10
L21B1279	konut		214	2	L21B1339	konut		234	11
L21B1280	konut		214	3	L21B1340	konut		234	24
L21B1281	konut		216	3	L21B1341	yapı adası	Yenimahalle	235	
L21B1282	yapı adası	Bursa	218		L21B1342	konut		235	2
L21B1283	konut		218	1	L21B1343	yapı adası	Yenimahalle	236	
L21B1284	konut		218	5	L21B1344	konut		236	1
L21B1285	konut		218	6	L21B1345	konut		236	2
L21B1286	yapı adası	Bursa	220		L21B1346	konut		236	13
L21B1287	konut		220	2	L21B1347	konut		236	15
L21B1288	konut		220	16	L21B1348	konut		236	17
L21B1289	konut		220	21	L21B1349	konut		236	21
L21B1290	konut		220	27	L21B1350	konut		241	1
L21B1291	yapı adası	Bursa	221		L21B1351	Büyük Mezarlık		256	32
L21B1292	konut		221	13	L21B1352	konut		260	10
L21B1293	konut		221	15	L21B1353	konut		261	4
L21B1294	meydan		221-224- 225		L21B1354	yapı adası	Turan	288	
L21B1295	yapı adası	Bursa	222		L21B1355	konut		288	2
L21B1296	konut		222	3	L21B1356	konut		288	7
L21B1297	yapı adası	Bursa	224		L21B1357	konut		288	22
L21B1298	konut		224	1	L21B1358	hamam	Kurtuluş	291	1
L21B1299	yapı adası	Bursa	225		L21B1359	konut		295	1
L21B1300	konut		225	1	L21B1360	yapı adası	Güroluk	297	
L21B1301	konut		225	2	L21B1361	konut		297	7
L21B1302	konut		225	4	L21B1362	yapı adası	Çarşı	358	
L21B1303	yapı adası	Bursa	227		L21B1363	konut		358	1+3
L21B1304	konut		227	4	L21B1364	konut		358	7
L21B1305	konut		227	5	L21B1365	konut		358	8
L21B1306	konut		227	6	L21B1366	yapı adası	Yenimahalle	363	
L21B1307	konut		228	1	L21B1367	konut		363	3
L21B1308	yapı adası	Çarşı	229		L21B1368	yapı adası	Yenimahalle	364	
L21B1309	konut		229	3	L21B1369	konut		364	6
L21B1310	yapı adası	Yenimahalle	230		L21B1370	konut		364	7
L21B1311	konut		230	8	L21B1371	yapı adası	Yenimahalle	365	
L21B1312	konut		230	12	L21B1372	konut		365	26 (1. yapı)
L21B1313	konut		230	13	L21B1373	konut		365	26 (2. yapı)
L21B1314	konut		230	37	L21B1374	konut		365	30
L21B1315	konut		230	41	L21B1375	konut		365	32
L21B1316	konut		230	58	L21B1376	yol		367-378	
L21B1317	konut		230	62					

Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel	Env. no.	Yapı türü /adı	Mahalle	Ada	Parsel
L21B1377	yapı adası	Yenimahalle	370		L21B1428	konut		641	6
L21B1378	konut		370	5	L21B1429	konut	Çaybaşı	641	10
L21B1379	yapı adası	Bursa	382		L21B1430	konut		641	12
L21B1380	konut		382	3	L21B1431	konut		641	14
L21B1381	yol		383-384		L21B1432	yol	Turan	642-643	
L21B1382	konut		389	1	L21B1433	yol		643-672	
L21B1383	çeşme		394	3	L21B1434	konut		643	2
L21B1384	konut		394	8	L21B1435	konut		643	5
L21B1385	konut		394	13	L21B1436	konut	Göibaşı	669	1
L21B1386	Anlar Mezarlığı		397		L21B1437	konut		669	3
L21B1387	konut	Helvacılar	402	1	L21B1438	konut		669	5 (1. yapı)
L21B1388	konut		403	1	L21B1439	konut		669	5 (2. yapı)
L21B1389	yapı adası	Helvacılar	408		L21B1440	konut	Turan	671	1
L21B1390	konut		408	1	L21B1441	konut		672	1
L21B1391	konut		408	2+4	L21B1442	konut		672	2
L21B1392	konut		408	3	L21B1443	yapı adası	Çaybaşı	673	
L21B1393	konut		408	8	L21B1444	konut		673	1
L21B1394	konut		408	9	L21B1445	konut		673	2
L21B1395	konut		408	10	L21B1446	konut		673	5
L21B1396	konut		408	12	L21B1447	konut		673	9
L21B1397	konut		408	16	L21B1448	konut		673	12
L21B1398	konut		408	17	L21B1449	konut		673	15
L21B1399	konut		408	19+20	L21B1450	konut		674	2
L21B1400	konut		411	1+2	L21B1451	yapı adası	Turan	675	
L21B1401	konut		411	4	L21B1452	konut		675	2
L21B1402	konut	Çaybaşı	521	7	L21B1453	konut		675	6
L21B1403	konut		522	1	L21B1454	konut		675	10
L21B1404	Kestane Deresi mesire yeri		522	4	L21B1455	konut		675	13
L21B1405	Kestane Deresi çeşmesi		522	4	L21B1456	konut		675	16
L21B1406	konut		524	5	L21B1457	yol	Karşıyaka	675-676	
L21B1407	konut		524	7	L21B1458	konut	Çaybaşı	678	4 (?)
L21B1408	yol		525-526		L21B1459	konut		679	1
L21B1409	konut		593	7	L21B1460	konut		681	1
L21B1410	konut		593	8	L21B1461	konut		682	8
L21B1411	konut		593	13	L21B1462	Göğüs Hastahkları Hastanesi		682	18
L21B1412	konut		593	17	L21B1463	konut	Göibaşı	684	10
L21B1413	konut		596	6	L21B1464	konut		685	13
L21B1414	yapı adası	Çaybaşı	605		L21B1465	konut		685	14
L21B1415	konut		605	8	L21B1466	konut		685	15 (1. yapı)
L21B1416	konut		605	9	L21B1467	konut		685	15 (2. yapı)
L21B1417	konut		605	10	L21B1468	yapı adası	Karşıyaka	711	
L21B1418	konut		605	18	L21B1469	konut		711	2
L21B1419	konut		605	20	L21B1470	konut		711	3
L21B1420	Büyük Vakıf mesire yeri		610	1	L21B1471	konut		711	5
L21B1421	Büyük Vakıf mesire yeri çeşmesi		610	1	L21B1472	konut		711	6
L21B1422	ağaç		639	36	L21B1473	konut		711	7
L21B1423	konut		669	39	L21B1474	konut		711	10
L21B1424	konut		639	40	L21B1475	konut		711	11
L21B1425	konut		640	-	L21B1476	konut		711	14
L21B1426	yapı adası	Çaybaşı	641		L21B1477	çeşme		719	1
L21B1427	konut		641	5	L21B1478	konut		757	38
					L21B1479	konut		757	39
					L21B1480	konut		757	58
					L21B1481	konut		757	63

HAVA PİLOT YZBAŖI EMİN BAŖRUCU

Res 1. Buldan Belediyesinden alınan hava fotoğrafı, 1996. Buldan'ın doğusunda bulunan ve betonarme yapılardan oluŖan yeni yerleŖim, alıŖma alanı dıŖında tutulmuŖtur.

Şek. 1. Buldan'ın özgün yerleşim dokusunun yoğunlaştığı alan.

Res. 2. Buldan ilçe merkezinde tarihsel öneme sahip yamaç yerleşimi, batı yönü.

Res. 3. Göğüs Hastalıkları Hastanesi yönüne bakış.

Res. 6. Güroluk Camisi (env. no: L21B0133).

Res. 7. Çarşı Camisi (env. no: L21B0006).

Res.4. Çarşı Caddesi.

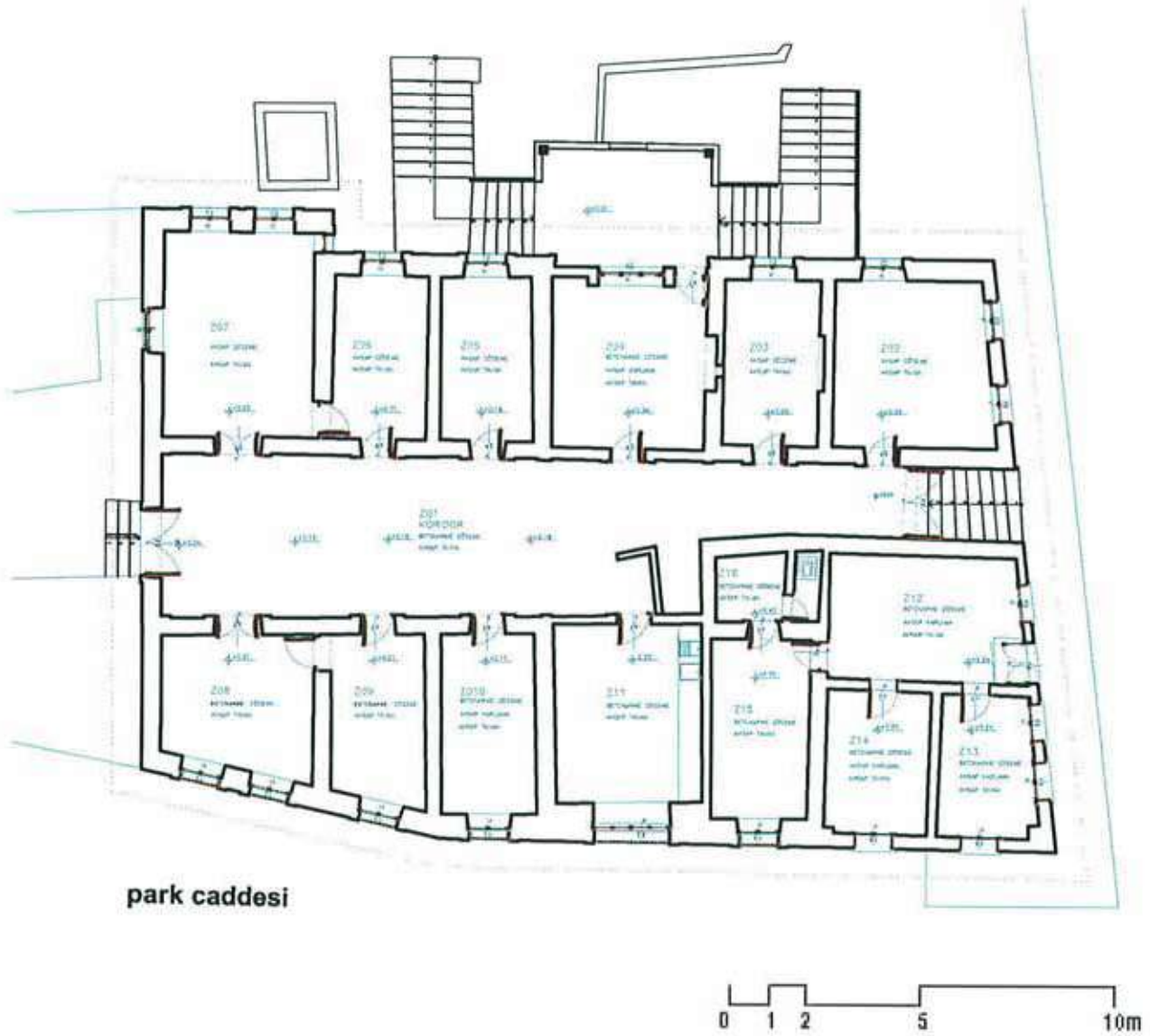
Res.5. Paşalar Hanı (env. no: L21B0011).

Res. 8. Cumhuriyet'in ilk dönemlerine ait yapılardan biri (env. no: L21B0910), Gölbaşı Mahallesi.

Res. 9. Eski Hükümet Konağı (env. no: L21B0008).

Şekil 2. Eski Hükümet Konağı (env. no: L21B0008) planı.

Res. 10. Buldan'ın kent yaşantısına bir dinlenme alanı olarak katılan Kestane Deresi (env. no: L21B1404).

Res. 11. Anlar Mezarlığının tarihi mezarlarından biri.

Res. 12 -14. Osmanlı Devrine ait mezarların bulunduğu tarihi Anlar Mezarlığı (env. no: L21B1386).

Res. 15 - 16. Harf Devrimi'nin ilk yıllarının kendine özgü modellerini barındıran Anlar Mezarlığı kentin kuzeyinde, yüksek rakımda bulunuyor.

Res. 17. Arap ve Latin harflerinin birlikte kullanıldığı H 1349 tarihli mezar taşı.

Levha 6

Res. 18. Buldan'ın çıkmalı evlerine bir örnek (env. no: L21B0803), Çarşı Mahallesi.

Res. 19. Çıkmalı ev örneği, Helvacılar Mahallesi.

Res. 20. Cephede sac kaplama kullanımına bir örnek (env. no: L21B1075), Turan Mahallesi.

Res. 21. Cephede sac kaplama ve sıvasız duvar (env. no: L21B1227), Helvacılar Mahallesi.

Res. 22. Aynı evin (env. no: L21B1227) yan cephe duvarı ahşap hatıllı yığma taş duvar örgüsüne örnek.

Res. 23. Depremde hasar görmüş duvar (env. no: L21B1014), Karşıyaka Mahallesi.

Res. 24. H 1110 (1698/ 99) tarihli çeşme (env. no: L21B0679),

Res. 25. Saçak altındaki ahşap malzemede bezeme örneği.

Res. 26. Saçak kenarındaki sac malzemede bezeme örneği.

Res. 27. Saçaksız yapılaraya örneğ (env. no: L21B1028), Karşıyaka Mahallesi.

Res. 28. Geniş saçak örneği (env. no: L21B1365) Çarşı Mahallesi.

Res. 29. Saçak kenarındaki sac malzemede bezeme örneği.

Res. 30. Cephe ve pencere sövelerinde bezeme örneği (env. no: L21B1028).

Levha 8

Res. 31. Buldan ilçe merkezindeki yapıların çatı örtülerinden bir kesit.

Res. 32 - 33. Buldan'da çatı altı açık bırakılan, böylece yapım tekniğini izleme olanagı sağlayan örneklerden biri.

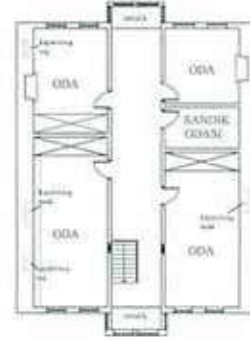
Res. 34 -35. Buldan panoramasında belirgin bir görsel etki bırakan geleneksel baca tiplerinden örnekler.

Res. 36 - 37. Buldan'ın baca örneklerinde, çoğunluğunda birer tuğlanın basamaklı olarak dışarıya taşınmasıyla elde edilen bir biçimlenme dikkat çeker.

111/6 1. Kat Plan Krokisi
L21B1083

110/22 1. Kat Plan Krokisi
L21B1078

108/55 1. Kat ve Cihannüma Plan Krokisi
L21B1057

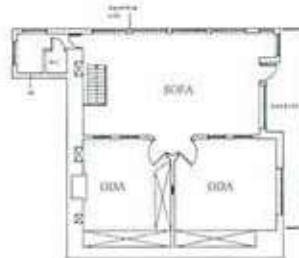
136/2 1. Kat Plan Krokisi
L21B1126

132/5 1. Kat Plan Krokisi
L21B1125

108/2A 1. Kat Plan Krokisi
L21B1040

141/3 1. Kat Plan Krokisi
L21B1162

220/21 1. Kat Plan Krokisi
L21B1289

Şekil 3. 2003 yılı çalışmasında envanteri yapılan konutların plan krokilerinden örnekler.

Levha 10

Res. 38, Geleneksel Buldan evlerinde pencereler genel olarak dikdörtgendir.

Res. 39, Buldan'da az sayıda görülen kemerli pencere tipine örnek.

Res. 40 - 41, Buldan'da uygulanan çeşitli pencere tiplerinden örnekler.

Res. 42 - 43, Buldan'da uygulanan çeşitli pencere tiplerinden örnekler.

Res. 44. Kentin batısında, Çaybaşı Mahallesinde bulunan bir evin dış sofa olarak nitelendirilebilecek yarı açık mekânı.

Res. 45. Kurtuluş Mahallesindeki bir evde (env. no: L21B0857) tezgâh odası örneği.

Res. 46 - 48. Buldan'ın genellikle ahşap, çift kanatlı ve sundurmali olan bahçe kapılarından örnekler.